

Oppvekst, kultur og velferd

Status

Sektor for oppvekst, kultur og velferd ivaretar en stor bredde av kommunens tjenester. Skole og barnehage er allmenne arenaer som omfatter alle barn og unge. Kulturtjenesten, Moldebadet og Molde kulturskole er frivillige opplæringstilbud, opplevelse og tjenester rettet mot frivillighet. PPT og barnevernstjenesten yter tjenester og tiltak for barn, unge og familier som har behov for det, men er også støtte og veiledningstjeneste til de øvrige tjenestene i kommunen.

De fleste av tjenestene og enhetene i sektoren er i en presset situasjon og rammetrekket i økonomiplanen, som for 2022 er på 6,7 mill. kroner, utfordrer tjenestene ytterligere. Rammetrekket er økende utover i økonomiplanperioden. Det er et gap mellom uttalte behov og økonomiske forutsetninger. Sektoren har et høyt driftsnivå i 2021 på drøye 24 mill. kroner per august 2021. Det forhøyede driftsnivået i 2021 er en utfordring tjenestene drar med seg inn i 2022 om ikke tiltak iverksettes raskt. De fleste tjenestene har kostnader som er bundet i tiltak som trenger planlegging og større prosesser for å kunne avvikle eller nedskalere. I de fleste tilfeller der enhetene har merforbruk i 2021 er det rettighetsfestede tjenester som ytes. Det handler særlig om tiltak i barnevern, sosialhjelp og spesialundervisning. Den samlede økonomiske utfordring for sektoren i 2022 vil være på 33, 8 mill. kroner, knyttet til økonomisk ubalanse og endring i demografi.

Ut fra tilgjengelige kvalitetsmålinger er kvaliteten på tjenestene jevnt over gode, selv om det innenfor flere tjenester også kan være potensiale for å utnytte ressursene enda bedre og å utvikle kvaliteten. Særlig sees det på muligheter gjennom tettere samhandling mellom tjenestene og mer helhetlige tjenester for familier.

Noen usikkerhetsfaktorer kan påvirke økonomien i sektoren i det kommende året. Oppvekstreformen/barnevernsreformen vil prege hvordan tjenestene i sektoren skal arbeide fremover og den vil forsterke behovet for å arbeide mer tverrfaglig og forebyggende i samarbeid med helse og omsorg.

Anmodning om bosetting av flyktninger forventes å foreligge først i desember. Antallet har stor betydning for økonomien i en del tjenester i sektoren. Kommunen har hatt stor nedgang i antall flyktninger de siste 5 årene, men det forventes ingen stor endring fra 2021 til 2022.

Sektoren søker aktivt midler til prosjekt som kan utvikle kvaliteten i ulike tjenester. Særlig handler dette om tiltak som kan hindre utenforskap og fremme inkludering. Viktige prosjekt i 2022 er deltakelse i Folkehelseprogrammet som omhandler hvordan kultur kan bidra til et rikere læringsmiljø i skolen. Andre tiltak er samarbeid med frivillighet om søknader til nasjonal tilskuddordning for inkludering av barn og unge.

Både på skole og barnehage er det utfordringer med å rekruttere nok personell med riktig kompetanse. For å kunne møte utfordringene på en god måte blir det fremover viktig for sektoren å delta i nasjonale og regionale satsinger på de aktuelle områdene. Mellom annet kan utvikling av heltidskultur være et bidrag inn for å løse arbeidskrafts- og kompetanseutfordringene.

Demografiske beregninger viser færre barn og unge i Molde fremover, særlig i ytterkantene av kommunen. God planlegging av hvor og hvordan tilbud av tjenester skal gis blir viktig for å sikre bærekraftighet i forhold til økonomi og kvalitet. For å bevare må vi endre oss.

Enhetslederne arbeider for å holde kostnadene nede og utnytte ressursene til det beste for brukerne. Det legges vekt på tett og systematisk oppfølging av kostnadsdrivende faktorer og forsvarlighet i driften, men dette kommer vi til å bli utfordret på i økonomiplanperioden. Nivået på tjenestene vil måtte endres i takt med at den økonomiske situasjonen endres.

Plan og strategier

I kommuneplanens samfunnsdel finner vi de overordnede føringer for arbeidet i sektoren. For å bli Norges mest næringsvennlige kommune er basistjenestene som skole, barnehage og et godt kulturtilbud viktige parametere.

Videre setter samfunnsplanen mål om at Molde skal være et trygt og mangfoldig samfunn. Kommunedirektøren vil i 2022 og videre i perioden arbeide for å etablere samarbeidsarenaer mellom innbyggere, næringsliv og kommunen basert på tankene i "Kommune 3.0". Hensikten er å arbeide for "innenforskap", best mulig integrering og flest mulig ut i arbeid.

Skolebruksplan 21–30 ble vedtatt i sak PS 33/21.

«En skole for alle» legges frem for politisk behandling i OKV utvalget 25. oktober. Planene gir føringer for hvordan det skal arbeides for at den ordinære opplæringen skal være tilpasset flere, og behovet for spesialundervisning reduseres.

Plan for idrett og friluftsliv blir lagt frem for behandling i Molde kommunestyre i desember 2021.

Barnehageplan og barne- og ungdomsplan er oppført i kommunes planstrategi henholdsvis med oppstart i 2023 og 2024.

Driftsbudsjett

Rammetabel for oppvekst, kultur og velferd

Hele 1000

	Revidert 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan		
			2023	2024	2025
Opprinnelig ramme 2021	834 443	834 443	834 443	834 443	834 443
Tekniske justeringer	-525	19 528	19 528	19 528	19 528
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet					
Barnevernsreformen		7 685	7 685	7 685	7 685
Én ekstra skoletime naturfag		578	578	578	578
Flere barnehagelærere		572	572	572	572
Færre elever i private skoler		623	623	623	623
Innlemming av øremerket tilskudd til stillinger i barnevernet		4 639	4 639	4 639	4 639
Inntektsgradert foreldrebetaling SFO 3. og 4. trinn - helårseffekt		208	208	208	208
Kapitaltilskudd private barnehager		-1 519	-1 519	-1 519	-1 519
Kompetansekrav i barnevernet		290	290	290	290
Pensjon i private barnehager - redusert tilskudd		-1 183	-1 183	-1 183	-1 183
Økte sosialhjelpsutgifter som følge av redusert dagsats tiltakspenger		354	354	354	354
Tilskudd Teateret Vårt		-343	-343	-343	-343
Tolkeloven		123	123	123	123
Økonomisk tilsyn private barnehager		-30	-30	-30	-30
Økt lærertetthet		2 320	2 320	2 320	2 320
Egne prioriteringer					
Barnetrygd holdes utenfor sosialstønad	3 600				
Full reell barnehagedekning	1 800	2 500			
Ny skole Årølia			4 149	8 298	8 298
Opplæring grunnleggende norsk	2 083	2 917			
Rammeendring redusert bosetning		-10 954	-12 043	-12 433	-11 919
Rammeendring, demografi		-2 804	-10 945	-17 293	-25 153
Redusert tilskudd private barnehager		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Rammetrekk		-6 700	-23 745	-23 021	-27 621
Totalsum	841 401	843 247	815 704	813 839	801 893

De demografiske endringene, og stor lånegjeld gjør at det helt nødvendig å endre og effektivisere tilbudet innenfor flere områder for å få balanse mellom budsjett og tjenesteproduksjon.

I sak 43/21 i utvalg for oppvekst, kultur og velferd har de ulike enhetene listet opp tiltak som er nødvendig å iverksette for å komme i balanse i sektoren. I tillegg blir det nødvendig å foreta strukturelle endringer innenfor skole og barnehage i økonomiplanperioden. Kommunedirektøren igangsetter et arbeid for å sikre tidlig innsats og tverrfaglighet for å sikre gode læringsarenaer og reduseres spesialundervisningen.

Oppvekstreformen/barnevernsreformen er en viktig og krevende reform, dette arbeidet vil kreve store ressurser av Molde kommune det kommende året. Reformen innebærer å gi barn og familier hjelp tidligere slik at antall kostnadskrevende tiltak innenfor barnevernet kan reduseres. Det skal arbeides mer forebyggende i samarbeid med andre tjenester for å unngå større tiltakskostnader innenfor barnevern. Molde kommune arbeider etter BTI-modellen (bedre-tverrfaglig-innsats). Dette skal sikre at barn med ulike utfordringer oppdages tidlig og at det arbeides tverrfaglig og systematisk rundt barna og familiene.

Molde kommune arbeider forbyggende og strategisk for å bygge opp under innenforskap og utrydde utenforskap. Mange gode tiltak er i gang og det skal brukes "smartmetodikk" for å komme frem med nye ideer for hvordan inkludere flest mulig i arbeid og aktivitet. Hvordan kommunen lykkes på dette området vil påvirke økonomien direkte både på kort sikt og lang sikt.

Flere saker er vedtatt og kompensert i budsjettrevisjon i 2021. På grunn av kommunens økonomiske situasjon finner ikke kommunedirektøren rom for å videreføre disse, og vedtakene reverseres slik:

- Barnetrygd ikke med i utmålingen av sosialhjelp avsluttes og trekkes ut fra 1. januar 2022
- Reell barnehagedekning trekkes ut fra 1. august 2022
- Opplæring grunnleggende norsk trekkes ut fra nytt skoleår 1. august 2022

Reversering av disse tiltakene utgjør reduserte utgifter på 8,7 mill. kroner for 2022 og 14,1 mill. kroner på årsbasis videre i planperioden.

Dette vil bety at Molde kommune skal gjennomføre grunnleggende norsk innenfor vedtatte rammer, tjenesten må dermed organiseres på en annen måte enn i dag. Videre at kommunen prioriterer å gi barn med rett til barnehageplass og tildeler plasser utover dette så langt det er mulig innenfor rammen. Når det gjelder sosialhjelp beregnes det i et helhetlig perspektiv som tidligere, det vil si at alle inntekter tas med i beregningen og at dette blir vurdert samlet mot behovet for den enkelte og familier.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2022	Økonomiplan							
		gjeldende	ny		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Kulturtjenesten				450	600		700	700				
	Kjøretøy kulturtjenesten		1 400				700	700				
	Sandvolleyballbane Eidsvåg	570	600		600							
	Nytt biblioteksystem		450	450								
Moldebadet						500	700	1 150	1 200	1 200	1 250	
	Oppgraderinger Moldebadet	72015	Løpende			500	700	1 150	1 200	1 200	1 250	
Totalsum				450	600	500	1 400	1 850	1 200	1 200	1 250	

Kulturtjenesten

Kjøretøy kulturtjenesten

Det er behov for å bytte ut en varebil som brukes til å frakte maskiner og utstyr og en traktor til drift av kunstgressbaner. Behovet er der i dag, men det er ikke funnet rom i budsjettet før i 2025 og 2026.

Prosjektet er nytt, og har en totalramme på 1,4 mill. kroner.

Sandvolleyballbane Eidsvåg

Dette prosjektet ble initiert fra tidligere Nesset kommune. Banen er tenkt plassert på en plen vest for Nessethallen, i gangavstand til skoler og barnehager. Banen vil derfor kunne benyttes både i skoletiden og på fritiden, og bidra til et mer allsidig fritidstilbud. Tidligere Nesset kommune har innhentet tilbud på arbeidet. Prosjektet utløser 0,3 mill. kroner i tilskudd fra spillemidler.

Totalrammen i prosjektet er prisjustert til 0,6 mill. kroner.

Nytt biblioteksystem

Alle folkebiblioteka i fylket oppgraderer til nytt biblioteksystem, og Molde kommune blir med på den felles anskaffelsen.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 0,45 mill. kroner.

Moldebadet

Oppgraderinger Moldebadet

Moldebadet fikk i 2021 en løpende bevilgning til oppgraderinger i badet. Grunnet kommunens økonomi bevilges det ikke midler i 2022 eller 2023, men midlene trappes sakte inn igjen fra 2024.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Investeringer i Molde eiendom KF

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2022	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Barnehage				43 641	10 000						
Lillekollen – ny barnehage	20012	60 000	60 000	43 641	10 000						
Skole				128 400	95 000	7 500	11 000	57 500			
Ny skole Årølia	30021	235 500		125 400	95 000	6 000					
Kviltorp skole – flerbrukshall		53 000				1 000	10 000	42 000			
Bergmo ungdomsskole – ombygging gymsal		16 000					1 000	15 000			
Midsund skule	30026	170 800		3 000							
Vågsetra skole - erstatte paviljongen			500						500		
Skjevik barne- og ungdomsskole – kroppsøvingsareal	30032		500		500						
Kulturtjenesten				21 446	14 500						
Molde KGB Lubbenes - garderobebygg	50309	14 500	26 500					14 500			
Molde KGB Lubbenes - bane og varmeløsning	50304	29 100	37 100	10 100							
Idrettens hus	50301	183 000		6 346							
Idrettens hus - trafikkløsninger			5 000	5 000							
Totalsum				193 487	105 000	7 500	25 500	57 500			

Barnehage

Lillekollen – ny barnehage

I forbindelse med behandling av budsjett og økonomiplan 2021–2024 ble det besluttet å nedskalere kapasiteten ved barnehagen til 90 barn og en økonomisk totalramme på 60 mill. kroner. I denne rammen inngår ikke behov for eventuelle tilpasninger i trafikk- og mobilitetsløsninger utenfor barnehagetomten. Prosjektet har nå vært ute på anbud med svarfrist ultimo september 2021. Tilbudene er under evaluering. De tilbudene som er kommet inn er ikke innenfor gjeldende totalramme. Det vil legges frem en egen sak til kommunestyret om resultatet av konkurransen og vurdering av veien videre, herunder behov for eventuell økning i totalrammen. Barnehagen skal etter planen stå ferdig høsten 2023.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 60 mill. kroner.

Skole

Ny skole Årølia

Totalrammen på 235,5 mill. kroner og igangsetting av Årølia skole ble vedtatt av kommunestyret i sak 77/21. Prosjektet gjennomføres i tråd med styringsplanen, og skolen skal være klar til bruk høsten 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 235,5 mill. kroner.

Kviltorp skole – flerbrukshall

I mars 2019 vedtok kommunestyret i tidligere Molde kommune en ny skolebruksplan 2020-2025 for sentrumsområdet. Her ble det gjort vedtak om å bygge ny skole i Årølia, samt å bygge nye, felles kroppsøvingslokaler (flerbrukshall) for Kviltorp barneskole og Bergmo ungdomsskole. Prosjektet vil bli

delfinansiert av spillemidler. Dette prosjektet kan ikke gjennomføres før etter at den nye skolen i Årølia står ferdig medio 2023. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i kommunen er prosjektet utsatt ytterligere, og tiltaket vil bli vurdert på nytt i løpet av 2022.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 53 mill. kroner.

Bergmo ungdomsskole – ombygging gymsal

I mars 2019 vedtok kommunestyret i tidligere Molde kommune en ny skolebruksplan 2020–2025 for sentrumsområdet. Her ble det gjort vedtak om å bygge ny skole i Årølia, samt å bygge nye, felles kroppsøvningslokaler (flerbrukshall) for Kviltorp barneskole og Bergmo ungdomsskole. Dagens gymsal ved Bergmo ungdomsskole kan deretter ombygges til dekke behovet for flere spesialrom ved skolen. Dette prosjektet kan ikke gjennomføres før nye kroppsøvningslokaler står ferdig. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i kommunen er prosjektet utsatt ytterligere, og tiltaket vil bli vurdert på nytt i løpet av 2022.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 16,0 mill. kroner.

Midsund skule

Midsund skule er tatt i bruk. Det gjenstår noe mindre arbeid som vil bli slutført i 2022.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 170,8 mill. kroner.

Vågsetra barne- og ungdomsskole - erstatte paviljongen

I mai 2021 vedtok Molde kommunestyret skolebruksplan 2021–2030, sak 33/21. Et av de prioriterte tiltakene i planen er utvidelse av klasseromskapasiteten ved Vågsetra barne- og ungdomsskole ved å erstatte paviljongen med et nytt bygg. Det gjøres avsetning for planlegging av prosjektet i 2026.

Prosjektet er nytt, og har en totalramme på 0,5 mill. kroner.

Skjevik barne- og ungdomsskole – kroppsøvningsareal

I mai 2021 vedtok Molde kommunestyret skolebruksplan 2021–2030, sak 33/21. Et av de prioriterte tiltakene i planen er utbedring av kroppsøvningsarealene ved Skjevik barne- og ungdomsskole. Det gjøres avsetning for planlegging av prosjektet i 2024.

Prosjektet er nytt, og har en totalramme på 0,5 mill. kroner.

Kulturtjenesten

Molde KGB Lubbenes – garderobebygg

I gjeldende økonomiplan er det bevilget 43,6 mill. kroner til et felles prosjekt knyttet til renovering av kunstgressbanen med ny undervarme og ny varmeløsning/varmesentral (29,1 mill. kroner) samt et garderobebygg inkl. riving av eksisterende garderobebygg (14,5 mill. kroner). Dette prosjektet er nå delt i to bevilgninger.

Status for arbeidet med garderobebygget er at det er ferdig prosjektert. Bygget kan bygges i to etasjer, der andre-etasjen er tenkt til klubbhuslokaler som kan leies ut/seksjoneres og selges. I den opprinnelige rammen for dette delprosjektet inngår kun garderobedelen. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i kommunen er prosjektet utsatt til 2025.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 14,5 mill. kroner.

Molde KGB Lubbenes – bane og varmeløsning

I gjeldende økonomiplan er det bevilget 43,6 mill. kroner til et felles prosjekt knyttet til renovering av kunstgressbanen med ny undervarme og ny varmeløsning/varmesentral (29,1 mill. kroner) samt et nytt garderobebygg inkl. riving av eksisterende garderobebygg/gammel svømmehall (14,5 mill. kroner). Dette prosjektet er nå delt i to bevilgninger.

Status for arbeidet med dette delprosjektet er at selve kunstgressbanen er ferdigstilt. Det er gjennomført konkurranse på ny varmesentral, og det er gjort tildeling under forutsetning av økonomisk godkjenning av ny totalramme. Molde eiendom KF rapporterte et merforbruk knyttet til dette delprosjektet på 8 mill. kroner per 2. tertial 2021. Merkostnadene er trolig enda høyere. Det vil bli lagt frem en egen sak for kommunestyret om prosjektet.

Totalrammen for prosjektet er 37,1 mill. kroner, en økning på 8 mill. kroner fra gjeldende økonomiplan.

Idrettens hus

Idrettens hus er tatt i bruk. Det gjenstår noe mindre arbeid som vil bli slutført i 2022.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 183,0 mill. kroner.

Idrettens hus – trafikk løsninger

Idrettens hus ble tatt i bruk høsten 2020, og er et flott idrettsbygg der det vil være mange barn og unge i årene fremover. Trafikk og mobilitetsløsningene rundt idrettens hus er ikke blitt godt nok ivarettatt i prosjektet og det er nødvendig med utbedringer.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 5,0 mill. kroner.